

"נכון, אבל שם - אם אני טועה - זה הסתיבך בחכבה מפוצלת, כאשר שני נציגו של מן זצוק"ל הצביעו נגד והשניים האחרים תמכו".
 האם רビינו הגדול זצוק"ל לא חשש מכך שתגובתו של ראש הממשלה בגין להחלהותיו תהייה פגעה בענייני הדת ובתקציבים לעולם התורן - נושאים שבהם הוא הספיק לשפר מאוד את יחסו של המדינה, חלק מחברותה של אגדות ישראל לקובאליציה בראשותו?

"ראשית, ממן זצוק"ל לא חשש אף פעם, בדרבנן שהוא האמין בהם. והאמת, גם מבחינת הניחודה הפלוטית והכרה הנפשות הפעולות, אם אני היתי או הייתי שואל אותה, גם אני היתי אומר שהוא יכול להמשיך לרותם ולהתרגנו - אבל לא יקרה מזו כלום....".

התגדרותו של ממן זצוק"ל ל"חוק הגולן" נבעה ממה שאוחבים בתקורת לבנות "עמלה מדיניו מתונה"?

"כן, אבל יותר נכון נכוון זו פשוט היהת דעתו דעתו דברת כאשר אין מדובר בצד סופי ובבלתי הפך. תורה: בגל האיסור להtagdot באומות! מאותו סיבה ממן זצוק"ל גם דרש, כבר בתחילת אותו קדנציה, שייכנס להסכם הקואלייציוני סעיף שיאפשרו לאגדות ישראל חופש הצבעה בנושאים המדיינים, כי באותם ימים - לפני כהונת בגין.

היה חשש שהוא י יצא למלחמות וכדומה. אגב, זו סערף שנanaganו להכניםים כמעט תמיד להסכים עכבר היליד, עד שהתגללה שמלפה זו מתחנה מאוד וזה לא לולונטי. אבל סדרנא דארעא חד הוא: כי ביל' קשו לעובדה שאחננו נלחמים במשאל השמאלי - שהיא רעה מבחינה יהודית, אנחנו לא הולכים עם הימין בכל דבר, גם אם בעיניו הוא עניין חשוב ביותר לדוגמה, רק היום ביקשה ממנו ח'כ אורית סטרוי (הציונות הדתית) שהיודוטה הצטרכ ותתנו על טעימות דינ'ן בכנסת בענין חומש וזההתיישבו העיריה, וסירבתי. אנחנו אמנים הולכים עם האופוזיציוניים ומצביעים איתו, אבל לא חותמים על כל דבר, זאת בהתאם לדעתו של רביינו הגדוי זצוק"ל ודעתו וייבורחט"א מרון ורבנן וועי ישראל שליט"א נגד עשיית דברים שרק מלבים את האוירינו ואין בהם תועלת".

"ישנו הבדל בין עצם ההחזקה הישראלית בגולן לבין החוק החזרתי שסיפר אותו? בהחלט. ההחזקה, היא סתם התגורות מיותרו ואסורה. בעוד בהתנהלות המדינה, ככל צעד ושביע יש לעשות את החשבון הענייני בלבד אם המהלך יביא לשקט ולביטחון או חלילה לשפיכות דמים" ירושלים" (שקבע את העיר כבירתה הרשמית של מדינת ישראל)..."

התגדרות בולטת, ושונה מכלום מההלך הסיפה של בגין, הגיעה כבר בראשיתו של המהלך מכיוון היירות הנאמנה, תחת שרביט הנגתו של רביינו הגדול ממן ראי שראש הישיבה הגראמ"ם שץ זצוק"ל. הרועה הגדול היטיב להבהיר כי מדובר במהלך דקלרטיבי נטו, שהנוק שהוא עלול להסביר אראה"ק רק בגל תועלת החרותית, גدول מהתועלת שעשויה לנבוע כתוצאה ממש. "אלפיים שנה חינו ללא חוק הולן ובלא הגולן כלל, ואף הלא נוכל לחזור ללא חוק זה עוד אלף שנים", הסביר אז ממן זצוק"ל, כפי שמופיע בספר "מחטים ומאמרי ים" (חלק א). דעתו דעת תורה הבהיר שגם אם ישנו צורך בהזקה בשיטה למטרות ביטחונית, בהיותו שליט על יישובים יהודים רביים הפרושים למרגלותיו, קיים הבדל בין זה לבין הכרזה של "כוח ועוצם יקי" על ריבונות מופקפת - שאולי תניב תועלת פוליטית פנימית למקרים, אך תעורר סערה בינלאומית שכולה לפחות בישראל, זאת בפרט כאשר אין מדובר בצד סופי ובבלתי הפך. ארבעים השנים החלפו מאז הוכחה, גם לחווקים שאינם אמונים על אמונה חכמים בסיסית, את ראייתו למרחוק של רביינו הגדול, כאשר כל חבר יותר במשחת ישראלי ל"שיחות השлом", כאמור, הצע בנסיבות את החזרת הגולן, שתהייב מבון את ביטולו המקורי של "חוק הגולן".

ח'כ הרב משה גפני, י"ר "דגל התורה", עודזכיר את הסערה הפלוטית שנוצרה בעקבות פרסום דעתו של ממן זצוק"ל, כפי שהובעה במשאו נושא מועצת גורלי התורה כשפתח את מושב הוועד הפועל העולמי של אגדות ישראל שהתקיים בירושלים, ובמהלכו צעק: "דעו, כי אם הוא (raiש הממשלה בגין - מ"ל) מכריז ואומר ש-3,700 שנה יכולנו להתקיים ללא מכך ההבנה עם אמריקה, הרי שתשובתי בצדיו, כי אלפיים שנה חינו ללא חוק הגולן ובלא הגולן כלל ואף הלא נוכל לחזור בעל חוק זה".

בריאין ל"יד נאמן" מספר הרב גפני: "באותה תקופה טרם נקבעו לפועלות הציוריות הארץ-ישראלית, אבל אני זוכר את שאירע אז, כאשר בגין התרגו נציגי אגדות ישראל נמנעו בחכבה על התקוק. עברך באורה תקופה, כדי לשכך את כסו, ממן הרבה שכך שיגר לו מכתב מיוחד בו הוא הסביר את עמדתו". זו בעצם אותה התגדרות שהיתה לו גם ל"חוק ירושלים" (שקבע את העיר כבירתה הרשמית של מדינת ישראל)..."